

... NOVÉ „ODPOVEDE“ VEDENIA

ECAV NA SLOVENSKU

... KTO KLAME SLOVENSKÝ EVANJELICKÝ LUD?

... HLADANIE PRAVDY

... ROZHOVOR S JOZEFOM GREXOM

... MODLITEBNÁ REŤAZ

... REFORMAČNÉ OKIENKO

... DIAGNÓZA CHORÔB CIRKVI

... Z VAŠICH LISTOV

NOVÉ „ODPOVEDE“ VEDENIA ECAV NA SLOVENSKU

Možno práve teraz sedíte na slnečnej terase a plánujete svoj dovolenkový program. Avšak život v cirkvi má naďalej svoje tempo, duchovní sprevádzajú deti, mladých a rodiny na táboroch a poznávacích výletoch. V ponuke sú aj duchovné koncerty či iné kresťanské podujatia, ktoré ponúkajú osvieženie ducha a posilnenie viery. Za všetky aktivity a službu duchovných sme veľmi vďační!

V ostrom kontraste letného programu cirkvi je však naďalej konanie vedenia cirkvi. Príkladom je „odpoved“ vedenia cirkvi na otázky, kto stojí za tzv. volebnou webovou stránkou v cirkvi a fakt, že o navrhnutom uznesení nedalo Predsedníctvo ECAV hlasovať!

Nové „odpovede“ na dianie v cirkvi prináša aj naďalej týždenník Evanjelický posol. V čísle 29 –30/2018 nájdú čitatelia vloženú prílohu. Nie nejde o letné duchovné čítanie, ale o biely papier s názvom Výzva k transparentným voľbám v ECAV. Tento krát sa pod výzvu nepodpísalo vedenie cirkvi a Transciscusa, a. s., ale emeritní generálni dozorcovia Ján Holčík a Pavel Delinga. Zverejnený text je napadnutím demokratického systému volieb, kandidačnej porady a jej rozhodnutia. Výzva je zároveň petíciou, nakoľko má predpísané riadky na meno a priezvisko, mesto a podpis.

Táto petícia má jasný cieľ: vypísanie nových volieb! Autori však zabudli, že v ECAV na Slovensku a jej právnom systéme neexistuje petičné právo. Takže, aký zmysel bude mať zbieranie podpisov, keď sa nemá o čo v cirkevnom práve oprieť?! Samozrejme autori výzvy/petície veria, že ich meno je natoľko silné a vážene, že im voliči uveria!

Vážení členovia cirkvi ECAV, naliehavo vás žiadame, aby ste tieto mätúce interpretácie odmietli! Žiadame vás, aby ste pri svojom rozhodovaní zvažovali, kto ku vám hovorí, k čomu vás vedie a čo tým sleduje. Naozaj ste presvedčení, že autorom tejto výzvy ide o nové transparentné voľby? Omyl. Autori výzvy sa chcú nelegitímne udržať pri moci, aby nebola možná žiadna kontrola spravovania cirkevných vecí, aby sa udržal doterajší stav autoritatívneho vedenia a uzavretosti cirkvi. Avšak to je v príkrom rozpore poslania cirkvi, v príkrom rozpore učenia Ježiša Krista, v rozpore s evanjelickou tradíciou vlastného spravovania cirkvi!

"Každý, kto počúva tieto moje slová a plní ich,
podobný bude múdremu mužovi,
ktorý si postavil dom na skale.

A prišiel prival, privalili sa rieky, strhli sa vetry,
oborili sa na ten dom, ale nepadol,
lebo bol na skale založený."

Mt 7, 24 - 25

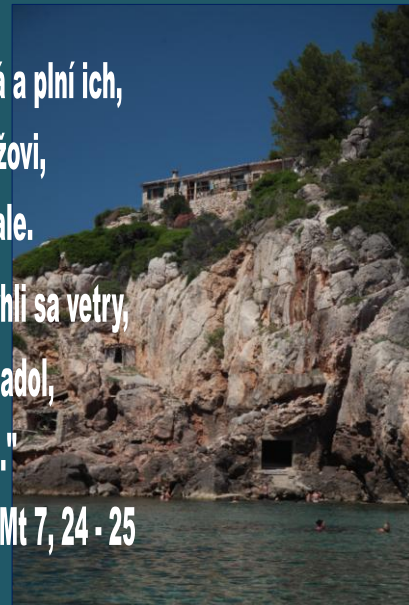

Foto: Ľubo Bechný

Martin Kováč
Eva Bachletová

KTO KLAME SLOVENSKÝ EVANJELICKÝ LUD?

V poslednej dobe sa v médiách našej ECAV rozbehol tlak, s cieľom poškrvniť brata dozorca Jána Brozmana pre jeho katolícky pôvod. Vrchol tejto kampane dosiahol na stránke <https://volbyecav.sk/pan-brozman-odstupte/>

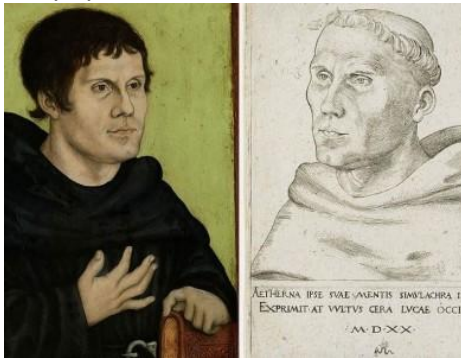
v článku: „Pán Brozman odstupte!“ a jeho nasledovných komentárov. Nedá mi, aby som na to nezareagoval a priniesol k tejto téme pár historických reálií.

Pre každého evanjelika zohráva podstatný predel jeho života slávnosť Konfirmácie, kedy potvrdí krstnú zmluvu a vyzná svoju vieru. Na strane 129 konfirmačnej príručky s názvom „Verím a sľubujem“, je napísané, kto patril medzi predreformátorov. Jedná sa teda o ľudí, ktorí pripravovali cestu reformácie cirkvi. Ako prvý je v tejto galérii uvedený Peter Vald, kupec z Lyonu. Rozhodol sa držať Ježišových slov a podriaďiť mu celý život. Zo svojho majetku podporil preklad podstatnej časti Biblie do provensálčiny a umožnil tak obyvateľom južného Francúzska čítať Písmo sväté v materinskom jazyku. Jeho požehnané pôsobenie trvá až dodnes. Ale, žiaľ, bol katolíkom, a preto by bol niektorými ľuďmi v súčasnosti pokladaný za nespoľahlivého.

Ďalším predreformátorom uvedeným v spomenutej konfirmačnej príručke je Ján Viklef, profesor v Oxforde, ktorý inicioval preklad Biblie do angličtiny. Takto si mohli Písmo Sväté prečítať množstvá veriacich v Britskom impériu. Svojím učením neskôr ovplyvnil aj majstra Jána Husa. No, ale, žiaľ, aj Wiklef bol katolík, a preto by sme sa nemali na neho dovolávať v našej konfirmačnej príručke.

Nasledujúcim predreformátorom, ktorý je už bližšie rozpísaný v súčasnej konfirmačnej príručke je Majster Ján Hus. O živote tohto bojovníka za pravdu Božiu nemusíme veľa písať. Aj on má však smolu, bol katolík a nikdy z katolíckej cirkvi nevystúpil. Preto podľa niektorých súčasníkov aj on je pravdepodobne nedôveryhodný.

V spomenutej konfirmačnej príručke „Verím a sľubujem“ na ďalšej strane č. 130 – 131 sú uvedené základné reálie zo života dr. Martina Luthera. Žiaľ, aj on bol katolíckym mníchom, patriacim k rádu augustiniánov. Nikdy nechcel z katolíckej cirkvi vystúpiť, ani nechcel nikdy vytvoriť vlastnú cirkev.

V predhovore k prvému vydaniu Wittenberských spisov z roku 1539 napísal: „Rád by som videl, aby všetky moje knihy zmizli zo sveta a podľahli skaze ... Ak však niekto v tejto dobe chce mať moje knihy, nech nedopustí, aby sa mu stali prekážkou pri štúdiu Písma Svätého“.

Aj Luther, ktorý nikdy nevystúpil z katolíckej cirkvi je potom nanajvýš podozrivý. Ako človek, ktorý mal katolíckych rodičov, starých rodičov, môže správne porozumieť Písmu Svätému? Dokonca, ak ide o človeka, ktorý sa vôbec nechcel oddeliť od katolíckej cirkvi?

Počas reformácie v 16. storočí v Uhorsku prestupovali k protestantom celé farnosti, aj s kňazmi a veriacimi. Boli to katolícki kňazi, ktorí sa oženili, prijali reformačné učenie a spoločne s nimi prestupovali do evanjelickej cirkvi aj veriaci. Ale podľa niektorých krikľúňov v súčasnosti išlo pravdepodobne o nejakých druhotriednych evanjelikov. Pretože ich rodičia a starí rodičia boli katolíci. Dokonca aj oni sami boli katolíckmi a prestúpili do evanjelickej cirkvi už počas svojho života. Čo potom prví evanjelickí kňazi? Aj tí boli najskôr katolíckymi kňazmi. Nejednalo sa potom o nejakých podozrivých evanjelikov, ktorí prišli do evanjelickej cirkvi iba preto, aby sa mohli oženiť?

V roku 1610 sa uskutočnila pamätná Žilinská synoda, ktorá zavrhla tretí

stupeň cirkevnej správy, rozdelila severozápadnú časť Slovenska na superintendencie a zvolila prvých superintendentov. Medzi hlavných aktérov patrili palatín Juraj Turzo. Jeho otec František Turzo bol najskôr katolíkom a cirkevným hodnostárom. Jeho strýko Alex Turzo vymohol jeho menovanie za nitrianskeho biskupa. Nuž syn katolíckeho biskupa zvolá našu prvú evanjelickú synodu? Nie je to dosť podozrivé?

V roku 1614 sa konala v poradí druhá synoda, ktorú poznáme ako spišsko-podhradskú. Táto synoda rozdelila územie severovýchodného Slovenska na ďalšie superintendencie. Kto ju zvolal? Spišský a šarišský župan Krištof Turzo. Tento pôvodne evanjelik prestúpil v roku 1604 do katolíckej cirkvi, ale v roku 1613 prestúpil späť do evanjelickej cirkvi a zvolal už spomenutú pamätnú synodu. Ale nie je to podozrivé, že tento človek, ktorý lavíroval medzi katolíckou a evanjelickou cirkvou zvolal druhú najdôležitejšiu evanjelickú synodu na Slovensku?

Tretia dôležitá evanjelická synoda sa konala v roku 1622 v Šintave, kde bol za superintendenta Matúšovskej superintendencie zvolený superintendent Tobiáš Brunšvik. Tento zostavil aj samotné vieroučné články pre spomenutú synodu. O pár rokov nato však superintendent Brunšvik konvertoval ku katolíckej cirkvi. Nie je to viac ako podozrivé, že ten, čo zostaví vieroučné články pre evanjelikov, sa pár rokov nato sa stane katolíkom?

Odporúčam teda všetkým, ktorí vyčítajú bratovi dozorcovi Brozmanovi jeho katolícky pôvod, aby si v prvom rade preštudovali konfirmačnú príručku. V druhom rade, aby sa zoznámili s elementárnymi znalosťami týkajúcimi sa histórie Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku. A v treťom, neposlednom rade, aby si uvedomili, že vieru nededíme po rodičoch. Po rodičoch môžeme zdediť iba cirkevnú príslušnosť, pre vieru sa však musí rozhodnúť každý sám za seba.

V našom cirkevnom zbore v Leviciach je veľa bývalých katolíkov. Naš brat kurátor je bývalý katolík. Ďalší presbyter je bývalý katolík. Naša sestra kate-

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

2/Reformačné listy č. 23; 29. júl 2018

chétka je bývalá katolíčka.

A v cirkevnom zbere je bývalých katolíkov viac než dost. Každý z nich má svoj osobný príbeh. Každý z nich nezávisle na sebe spoznal bludy katolíckej cirkvi a prebojoval si vo svojom živote Lutherov zápas od Ríma až k živému Kristovi. Dnes sú súčasťou nášho evanjelického spoločenstva. Sú v našej evanjelickej viere veľmi horliví, nakoľko si vedia porovnať, čo im poskytovala katolícka cirkev.

Prečo teda toľko kriku pre katolícky pôvod brata dozorca Brozmana? Kto sa to snaží klamať slovenský evanjelický ľud?

„Nesúďte a nebudete súdení, lebo akým súdom súdite vy, takým budete súdení a akou mierou meriate vy, takou bude aj vám namerané.“ (Mt 7, 1 – 2)

Martin Riecky

(foto: internet; redakcia RL)

O HĽADANÍ PRAVDY

Rád by som reflektoval udalosti posledných týždňov. Napriek všetkým okolnostiam sa snažím hľadať pravdu, bojovať za ňu. Podobne ako to robil Majster Ján Hus. V piatok, 13. júla t. r., sa zišlo generálne presbyterstvo k sčítaniu hlasov volieb. Celá procedúra sčítavania prebehla bez problémov a pri samotnom sčítaní sa neriešil žiaden rozpor. Jeden zbor neposlal výpis o voľbách generálneho dozorca a v niekoľkých málo výpisoch nebolo uvedené kvórum členov zborového konventu, ktorí hlasovali. Tieto výpisy neboli zarátané. Čísla boli niekoľkokrát kontrolované. Nieкто môže byť s výsledkami spokojný, iný nie. Skôr ako o výsledkoch informovala oficiálna stránka cirkvi, sa mohli čísla dozvedieť čitatelia na webe volbyecav.sk.

Voľby majú byť nástrojom na demokratické spravovanie cirkvi, nie cieľom. Isteže v procese volieb je veľa čo zlepšovať. Riadiť voľby predsedníctva cirkvi

je podľa zákona kompetencia generálneho presbyterstva (GP). Voľby však komunikovalo nie GP, ale webstránka volbyecav.sk. A to formou ovplyvňovania, zneisťovania voličov a samotných volieb, publikovaním nenávisných komentárov. Položil som niekoľko otázok ohľadom tejto stránky samotným tvorcami, Predsedníctvu ECAV, mediálnej tajomníčke GBU a aj riaditeľovi Transosciusa. Zaujímalo ma okrem iného, kto to financuje, kto je administrátor, kto je zodpovedný za obsah, kto s nimi podpísal zmluvu atď. Odpovede na otázky som sa doteraz nedozvedel. Brat generálny biskup na GP povedal, že táto webstránka funguje na základe zmluvy o mediálnej spolupráci s Transosciom. Webstránku ecav.sk vlastní ECAV na Slovensku Generálny biskupský úrad. Webstránku transoscius.sk vlastní Transoscius a.s. v L. Mikuláši. Webstránku volbyecav.sk vlastní Internet SK s.r.o., ktorá sídli na Palisádach č. 33 v Bratislave. (Tú firmu vlastní firma Internet CZ a ďalej vlastnícka reťaz pokračuje do Talianska). Sídlo Internet SK je asi o 400 m vyššie ako sídli GBU. Nechce sa mi veriť, že by Transoscius v rámci mediálnej spolupráce s ECAV novú webstránku riešil s nejakou firmou v Bratislave. Adresa, cez ktorú komunikuje tím volby, je však volby@ecav.sk. To je adresa, ktorá je už priamo na GBU a pod správou administrátora ECAV. Ani on však na moju otázku, na koho sú tie emaily smerované, nechcel odpovedať. Naďalej sa potvrdzuje niekoľkoročná skúsenosť, že GBU nemá záujem fungovať transparentne a informácie úmyselne zamlčujú, alebo skresľujú. Generálne presbyterstvo nikoho nepoverilo ani priamo, ani sprostredkovane, aby boli voľby v ECAV a (dez)informácie o nich niekde zhromažďované a publikované a prezentované cez inzerciu aj v svetských médiách.

Rešpektujem právo na informácie a som za slobodné šírenie informácií. Avšak mali by to byť informácie, ktoré sú pravdivé a v súlade so smerovaním danej spoločnosti. V tomto prípade to tak nie je. Preto som navrhol na GP uznesenie: **„Generálne presbyterstvo, ktoré vypisuje a riadi voľby členov predsedníctva Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku, sa dištancuje od webstránky volbyecav.sk a žiada, aby táto webstránka (aj jej obsah) bola odstránená, nakoľko obsahuje mnohé nepravdivé, alebo účelovo manipulované informácie. Články publikované na uvedenej webstránke v kombinácii s použitými ilustráciami podnecujú evanjelickú verejnosť k nenávisti voči konkrétnym osobám na základe ich veku, vierovyznania a pohlavia, čo je v príkrom rozpore so základným princípom ECAV o rovnoprávnosti všetkých jej členov vedenom v preambule Ústavy Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku“**. O tomto uznesení odmietol brat generálny biskup hlasovať, čo je v rozpore s cirkevnými predpismi. Jeho dôvod bol, že uznesenie je tvrdé a on nepozná obsah toho webu. Generálny dozorca nič k tomu nepovedal. Toto nie sú dôvody na nehlasovanie. Ponúkol som, že im tie stránky ukážem. Nebol záujem. Ak aj Predsedníctvo ECAV nepozná túto webstránku (osobne tomu neverím), tak ich správna reakcia mala byť iná. Mali to hneď riešiť. Aj keby Predsedníctvo ECAV naozaj nevedelo, čo je obsahom toho webu, tak sú za to spoluzodpovední, pretože odkaz je na hlavnej stránke ecav.sk a niektoré články boli uverejnené aj v Evanjelickom posle. Neskôr som sa dozvedel, že spomínanú stránku nefinancuje ECAV. Kto, to som sa už nedozvedel.

Cirkev by mala byť priestorom, kde sa stretá Božia pravda s ľudskou interpretáciou pravdy a vedie sa dialóg o tom, čo je obsahom pravdy ... V prípade webovej stránky zameranej na voľby v ECAV sa ktosi pravdu bojí nielenže vysloviť, ale bráni v jej hľadaní. Tým sa však vydáva svedectvo o ľuďoch, ktorí úmyselne niečo taja, skrývajú. Aké je to tajomstvo, vie však náš Trojjediný Boh a svedomie daného človeka. A to tajomstvo raz bude odkryté. Dovtedy budeme musieť trpieť webovú stránku plnú poloprávd, urážok, konšpirácií.

Branislav Rybnikár, člen GP ECAV

„Povedz trom svojim sestram a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestram a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“
3/Reformačné listy č. 23; 29. júl 2018

VĎAČNÝ ZA BOHATSTVO ŽIVOTA A SKÚSENOSTI VIERY

rozhovor s bratom farárom
Jozefom Grexom

Pokora, múdrosť, chápanosť, ale aj vlastný pohľad, názor na život, cirkev a jej poslanie. Takto vnímajú mnohí brata farára Jozefa Grexa. Ja osobne v ňom vidím duchovného otca, ktorý s láskou a trpezlivosťou dokáže reflektovať aktuálne témy cirkvi. Zároveň v sebe nesie historické poznanie našej cirkvi, životné skúsenosti farára a veľkého modlitebníka. V týchto dňoch sa brat Jozef Grexa dožil významného životného jubilea 85 rokov, a preto sme ho požiadali o rozhovor.

V manželstve žijem s Elenou r. Kocúrovou, sobášení sme boli 8. februára 1958 v Žiline. Máme tri deti.

Brat farár, pred pár dňami ste sa dožili krásneho životného jubilea, 85 rokov. Je to požehnaný vek, v ktorom zhodnocujete svoje skúsenosti, vedomosti, poznanie života. Ako ste prežili tento významný narodeninový deň?

Ako každý iný, v dosť dobrom zdraví, v ruke Božej. Manželka mi kúpila zmrzlinu, deti a vnúčence malé darčeky, ale nie práve v tento deň. Nejakto sme nestihli spoločné stretnutie, ale povedali sme si, že nabudúce. Ale najmä s vďačnosťou voči Pánu Bohu za všetko bohatstvo života a skúsenosti viery.

Začnime však od začiatku. Ste vyštudovaný teológ a ordinovaný evanjelický a. v. farár. Prečo ste sa rozhodli študovať teológiu?

Ja som sa vlastne nerozhodol. To Pán Boh, náš Boh sa rozhodol. Ja som sa všetliako vyhovárал, že na to nemám predpoklady, a tak podobne – aj keď ma vo vnútri toto povolanie priťahovalo. Ale On mal napriek mojim výhovorkám inú mienku. Odvtedy som si ju vypočul už veľakrát priamo z Jeho úst, totiž z Písma. Že On ma veľmi dobre pozná, že dokonca On ma sformoval, že vie aj o mojich predpokladoch a schopnostiach, či neschopnostiach. A napriek tomu chce, aby som išiel študovať teológiu, a potom školou poučený v Písme, mám ísť zvestovať evanjelium nášho Pána Ježiša Krista, kdekoľvek ma pošle. Rozhodovanie sa dialo dlho, bolo to na viac etáp. Dopadlo to napokon tak, že som išiel študovať až keď som mal 33 rokov, bol som vtedy už

ženatý a mal som dve malé deti. Mal som prácu ako zásobovač a nedokončený rodinný dom. Bolo to v roku 1965.

Osobným pozývateľom Božím bol pre mňa zborový farár Ivan Tóth. To on prišiel za mnou v jeden milý deň rovno z farárskej porady a že vraj počul, že ja som kedysi chcel ísť študovať teológiu, a že teda teraz prišiel ten čas a mám ísť. Ja som mu vysvetlil moje argumenty a on ich jeden po druhom prekonával. Až prišla na rad rodina, nedokončený dom, dve malé deti a z čoho budú žiť. Vtedy sa posol Boží Ivan Tóth obrátil na moju manželku, že čo ona na to povie. Nastala pauza, veľmi krátka, ale úžasná. Moja vzácna manželka mi zarecitovala známe Ježišove slová: Mt 10,37 „Kto miluje otca alebo matku väčšmi ako mňa, nie je ma hoden, a kto miluje syna alebo dcéru väčšmi ako mňa, nie je ma hoden...“. Pričom do textu vsunula aj manželku a ja som si uvedomil, že moja manželka stojí a bude vždy stáť pri mne, zažil som naplno jej lásku voči mne. Od tej chvíle boli všetky moje výhovorky ako dym vo vetre a jasne som vedel, že mám ísť. Nie som dôležitý ani ja, ani nikto z nás, ani schopnosti, či neschopnosti, ale jedine náš Pán. A tam, vtedy sa začal formovať môj farársky profil. Na okraj poznamenávam, že to bolo v roku 1965, keď mi mnohí okolo mňa vysvetľovali všetky riziká s tým spojené. Že cirkev už vlastne končí, ľudia prestávajú chodiť do kostola, boja sa dávať deti pokrstiť, či konfirmovať, mnohým je už jasné, že Pán Boh neexistuje, že všetko vzniklo samo od seba, život začne narodením a končí smrťou, a to všetko je len náhoda... No, bolo toho mnoho a mnohí sa naozaj báli verejne prejaviť svoju vieru.

Aké boli vaše začiatky ako evanjelického farára? A kde ste slúžili počas vašej praxe?

Najprv som bol dva roky kaplánom u brata seniora Adamčíka v Poprade. Počas kaplánskej služby som chodil kázavať do cirkevného zboru vo Vysokých Tatrách. Potom ma pozval cirkevný zbor v Jure nad Hronom za svojho farára, a tam som slúžil osem rokov. Vtedy bolo akosi málo farárov, takže pár rokov som mal na starosti tuším 18 dedín, často som mával štvoro či päť služieb Božích počas jednej nedele, doma ma zo žartu oslovovali „pán juhu“. Vo viacerých cirkevných zboroch som slúžil v kalvínskych kostoloch, ale aj v rodinných domoch. Tých osem rokov to boli naozaj učňovské roky aj pre moju vieru a hlboko formovali moju ďalšiu službu.

Mladšia i staršia generácia vás pozná ako editora a autora duchovných zamyslení Tesnou bránou. Ako ste sa dostali k tomu projektu a ako dlho spolupracujete na vydávaní Tesnou bránou?

K tejto službe som sa dostal tiež Božím riadením vecí tohto sveta. Súviselo to

„Povedz trom svojim sestram a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestram a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

s mojím členstvom v Modlitebnom spoločenstve ECAV, ktoré viedol farár Michal Hreško a ja som bol viac rokov jeho tajomníkom. Tesnú bránu začala vydávať skupina horlivých farárov po prevrate 1989 a vydavateľom sa stal Mikuláš Lipták (vydavateľstvo ViViT), ktorý ju vydáva dodnes. Všetko sa robilo takpovediac na kolene. Mňa prizvali ako editora a spoluredaktora. Prispievatelia posielali strojom aj rukou písané príspevky poštou Mikulášovi Liptákovi. On ich zhromaždil a postúpil viacerým editorom na prečítanie a úpravy. Okrem gramatických, štylistických nedostatkov sme mali strážiť aj podstatu učenia našej cirkvi. Po vytlačení som pomáhal pri balení a rozosielení hotových výtlačkov. Prišlo mi to na faru a s manželkou sme balili, nosili na poštu, a tak podobne. Dnes je to už po technickej stránke pomaly hračka, všetko ide emailovou poštou a hotové knihy rozosiela vydavateľstvo ViViT. Z viacerých spolupracovníkov som ostal sám, a tak mojou úlohou je prečítať všetky príspevky, komunikovať s autormi a prípadne upravovať texty. Je to zaujímavá služba, robím to rád už mnoho rokov a vždy znovu ma to inšpiruje k premýšľaniu a k hľadaniu čo najzrozumiteľnejších formulácií obsahu našej viery.

Určite ste ako evanjelický duchovný pracovali v cirkvi aj v iných spoločenstvách a podieľali sa na aktivitách cirkvi. Čo bolo pre vás osobne najdôležitejšie a zároveň čo vás najviac oslovilo či formovalo?

To máte pravdu. Tých aktivít bolo viac, najmä po 89 roku. Najväčší význam malo pre mňa členstvo a služba v Modlitebnom spoločenstve, to posunulo dopredu môj osobný modlitebný život. Dodnes zotrávame na spoločných modlitbách každé ráno s manželkou a spoločne raz za týždeň zhromažďujeme malú modlitebnú skupinku v Ľubietovej. Sú to chvíle, ktoré majú nesmerný význam pre náš život viery.

Druhým takým väčším projektom bol Domov detí v Ľubietovej v 90-tych rokoch. Založilo a vybudovalo ho centrum Evanjelickej diakonie z Bratislavy a ja som pri tom pomáhal. Hlavnou myšlienkou, ktorú priniesla zo zahraničia riaditeľka Evanjelickej diakonie Zuzana Kolárovská bola výchova opustených detí v náhradných rodinách. Domov už pri výstavbe prechádzal rôznymi variáciami a je funkčný dodnes, aj keď v inej podobe. Z prvých chovancov sú už dospelí muži a ženy a na ich životoch je vidieť dobré výsledky tejto služby. Prvý z chovancov Ladislav je dnes vysokoškolsky vzdelaný riaditeľ podobného zariadenia pre náhradnú výchovu opustených detí v Nepochloch.

V cirkevnom zbore pri mojom príchode nebolo bývanie pre farára. Fara bola v dezolátnom, neobývateľnom stave. Takže prvý rok môjho pôsobenia bol poväčšine v montérkach na rekonštrukcii fary. Fília Strelníky nemala kostol. Aj tu sa Pán Boh postaral, vzbudil záujem a iniciatívu a dnes kostolík slúži ku cti a sláve Božej. Aj pri tejto aktivite som pomáhal najmä organizačne.

Napísať som stihol len malú brožúrku Duchovné dary v praxi, ktorú vydalo vydavateľstvo ViViT. Do počítača som si stihol preložiť z nemčiny dve knihy od Siegfrieda Kettliga: Typicky evanjelické a ... Aj vy budete žiť.

Vaša rodina je spojená s evanjelickou cirkvou aj prostredníctvom ďalších generácií. Aké duchovné témy medzi vami rezonujú?

Vďaka Pánu Bohu a výchove mojej manželky naše deti žijú aj životom viery a v tom duchu vedú aj svoje rodiny. Najstarší syn je dlhoročným kantorom cirkevného zboru v Trnave a v súčasnej dobe aj dozorcom tohto cirkevného zboru. Staršia dcéra je riaditeľkou Domova sociálnych služieb Kanaán pri cirkevnom zbore v Banskej Bystrici a jej manžel je dozorcom tohto zboru. No a najmladšia dcéra je námestnou farárkou a jej manžel zborovým farárom Cirkevného zboru Modra.

V celej našej rodine rezonujú v rozhovoroch rôzne duchovné témy neustále, z čoho mám veľkú radosť. Najnovšie pozorne sledujeme, komentujeme a podieľame sa každý nejakým spôsobom na súčasnom duchovnom pohybe

v našej cirkvi, ktorý smeruje k jej ozdraveniu a prebudeniu. Zvlášť, keďže sme často v Modre, rozprávame s Jankom aj Evkou – teší ma, keď vidím, ako hľadajú nové spôsoby zvestovania evanjelia pri zachovaní jeho podstaty. Občas zisťujeme, že máme dosť odlišné pohľady na viaceré veci. Ale niekedy sa predsa len aj dohodneme a pomeríme.

Vieme, že sa intenzívne zaujímate o aktuálny vývoj v našej cirkvi. Čo podľa vás je a bude pre našu cirkev rozhodujúce, aby ozdravela?

V Modlitebnom spoločenstve sa už vyše dvadsať rokov modlíme pravidelne za duchovné prebudenie v našej cirkvi, za oživenie života viery, za to, aby viera ľudí bola podobnejšia vzoru z Biblie, za intenzívnejšie prežívanie a sprítomňovanie reformačného odkazu, ktorý tak sa zdá akosi zmĺkol. A pred vyše rokom sa v našej cirkvi začal pohyb. Pán Boh naozaj vstúpil do diania. Vnímam som to najmä v tom, že prebudil najprv menšiu a neskôr čoraz väčšiu skupinku farárov aj nie-farárov, ktorí začali nahlas volať po obnove, po oživení duchovného života, po lepších spôsoboch zvestovania a ja som to od začiatku vnímal ako Božiu odpoveď na naše modlitby. Táto skupina nebola do dnes vedením cirkvi akceptovaná, naopak, v mnohom bola a je odmietaná a napádaná. Jej členovia sú označovaní za rebelov a rozvracačov cirkvi. Vzniklo akési rozdelenie duchov, hľadanie, formulovanie myšlienok. A keď Evanjelický posol, náš tradičný časopis, odmietal a stále odmieta príspevky týchto reformačných kruhov a označuje ich za konšpirátorov a rozvracačov – a to verejne, v očiach celej evanjelickej verejnosti – táto skupina siahla po krajnej možnosti. Založili si vlastné internetové noviny pod názvom Reformačné listy, ktoré sú dnes už známe aj vo verejnosti. Laici si zase založili hnu-

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

tie pod názvom HELP – Hnutie evanjelických laických pracovníkov. Celý tento duchovný pohyb vrcholil v tohtoročných voľbách najvyšších cirkevných predstaviteľov.

Ak sa ma pýtate na to, čo je a bude rozhodujúce v tomto čase pre našu cirkev, odpoviem nakrátko: *aby prestala vychovávať cirkevníkov a návštevníkov kostolov a začala vychovávať nasledovníkov a učeníkov nášho Pána Ježiša Krista.* Skutočných kresťanov, ktorí majú čo povedať aj tomuto pokoleniu, a ktorí by sa v ňom naozaj javili ako jasné hviezdy na tmavej oblohe Fil 2,15.

Preto sa môj pohľad upiera na novozvolených najvyšších predstaviteľov cirkvi s nádejou, že si toto uvedomia a vynaložia všetky sily a schopnosti na to, aby to aj realizovali v praktickom živote. Toto je a bude najdôležitejšie pre našu cirkev, aby ozdravela.

Roky ste pracovali ako evanjelický farár, formovali ste stovky ľudí svojou službou. Čo podľa vás potrebuje súčasný človek počuť a vidieť, aby našiel cestu k Bohu a do cirkvi?

Najviac som v mojej službe trpel pocitom, že moja služba len málo ovplyvňuje tých, ktorým som zvestoval evanjelium Ježiša Krista. Nevedel som presne definovať, v čom to je. Snažil som sa, robil všetko, čo bolo v mojich silách a výsledok bol neprimerane malý. Cítil som nejako, že je potrebná zmena v spôsoboch zvestovania evanjelia. Preto som s takou nádejou upieral svoju nádej k vyššie spomenutému duchovnému pohybu v našej cirkvi. Že musíme nutne prejsť od litery k duchu, od formy k obsahu, k podstate evanjelia.

Súčasný človek potrebuje počuť to, čo človek v každej doterajšej generácii od počiatku sveta, lepšie povedané od chvíle, keď bol človek vyhnaný z raja, potrebuje počuť: slovo nádeje, slovo o zmysle života a predovšetkým slovo o láske Kristovej a slovo lásky. A nielen počuť, ale aj vidieť. Musí v cirkvi zažiť pocit domova,

ktorý stále márne hľadá (je to spomínané už v Novej Zmluve: Žd 11,13 – 17; 13,14). Každý človek túži prežívať pocit bezpečia, istoty, úprimnosti a – lásky. Byť oslobodený od strachu – o život, o seba, zo strachu zo seba, z iných. Lebo strach je to, čo nás vedie priamo preč od Boha, a potom zostávame pod vládou hriechu. A návod, ako na to, Ježiš povedal svojim súčasníkom celkom stručne: *J 8, 31 „I riekol Ježiš Židom, ktorí uverili: Ak vy zostanete v mojom slove, ste naozaj moji učeníci. 32 A poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí“.*

Veľkou témou pre našu cirkev je misia, najmä, ak vidíme, že mnohé cirkevné zbory sa počtom zmenšujú. Čo by ste poradili svojim mladším kolegom?

Spresním: vnútorná misia. Ťažko radiť – sú v týchto veciach už múdrejší ako ja. Ale predsa len by som povedal s prorokom: Iz 2,3: *„ Podďte, vystúpme na vrch Hospodinov k domu Boha Jákobovho. On nás bude učiť svojim cestám, aby sme chodili po Jeho chodníkoch.“*

V našej cirkvi sme často hrdí na minulosť, radi si pripomíname množstvá ľudí a zástupy, ktoré chodievali do kostolov. A spomíname na to, ako na taký obraz cirkvi, ktorý by sme najradšej privolali späť. Ale Ježiš neprišiel preto, aby sme my mali naplnené kostoly. Prišiel preto, aby každý človek mal prístup k „životu v plnosti“ – prístup k milosti, k láske, k nádeji. Nie vždy je to o veľkom počte. Možno sa musíme snažiť o viac, ako iba o plné kostoly a počtom veľké cirkevné zbory – aby sme naozaj boli cirkev, ktorá priťahuje a je živá. Dôležitý je aj každý Zacheus, Kornélius, eunuch, žena Samaritánka a im podobní jednotlivci. Poradil by som im, aby sa nebáli. Aby budovali svoju vlastnú hlbokú vieru; aby skvalitňovali svoje kázne a prácu – a zbytok bude robiť Boží Duch.

A na záver, čo by ste zaželeli našej cirkvi do budúcnosti?

Aby sa v nej každý, kto prichádza, cítil doma. Aby tu už nikto nikdy nepovedal nikomu – ty si menej, ako ja. Aby sme spolu hľadali pravdu, aby sme kládli otázky, debatovali spolu, ak si nerozumieme a spoločne hľadali aj odpovede na otázky, ktoré kladie život.

*Do ďalších rokov želáme
bratovi farárovi Jozefovi
Grexovi veľa Božej milosti,
veľa zdravia, veľa dobrých
nápadov a inšpirácií.*

*Za rozhovor ďakuje
Eva Bachletová
Foto: Ján Oslík
a archív Jozefa Grexu*

„PRED SVITOM VSTÁVAM; VOLÁM O POMOC; A DÚFAM V TVOJE SLOVO“

ŽALM 119, 147

Milí bratia a sestry,

pozývame vás, pridajte sa ku nám a zotrávajme v modlitebnej reťazi za našu cirkev. V modlitebnej reťazi pokračujeme každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k vlastnej modlitbe.

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“
6/Reformačné listy č. 23; 29. júl 2018

ABECEDA LÁSKY A JEJ GRAMATIKA

1 Korinským 13:1 „A čo by som ľudskými jazykmi hovoril, aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som iba cvendžiacim kovom a zvučiacim zvonom. 2 A čo by som vedel aj prorokovať a poznal všetky tajomstvá a mal všetko možné poznanie, a čo by som mal takú vieru, že by som hory prenášal, a lásky by som nemal – nič nie som. 3 A čo by som rozdal všetok svoj majetok, i telo si dal spáliť, a lásky by som nemal, nič mi to nepomôže. 4 Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá, nezávidí, láska sa nevystatuje a nenadáva; 5 nie je neslušná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nezmýšľa zle, 6 neraduje sa z nepravosti, ale teší sa s pravdou; 7 všetko znáša, všetkému verí, všetkého sa nádejá, všetko pretrpí. 8 Láska nikdy neprestane“.

Občas sa sťažujeme na zlé vzájomné vzťahy v súčasnom svete. V rodine, na pracovisku, v obci, meste, susedstve, ba aj v cirkvi. Alebo dokonca, že sa tieto vzťahy zhoršujú. Je to naozaj tak? A čím to je?

Pre dobré vzťahy je dôležitá reč, komunikácia, vzájomné rozhovory. Pre dobré vzťahy je dôležité, aby sme sa naučili hovoriť správne, to znamená, aby sme hovorili medzi sebou rečou lásky. Zdá sa, že sme na túto reč akosi pozabudli. Akoby sme už nepoznali jej abecedu a gramatiku.

Keď ma zapísali do školy, už som vedel celkom dobre rozprávať. A čuduj sa svete, v škole akoby to nebrali do úvahy, ale začali nás učiť abecedu. Písmenka, slabiky, slová, vety. Potom prišla gramatika, slovné druhy. A zrazu bola slovenčina najťažší predmet. Začali sme mať problémy s materinskou rečou. Učili nás rozprávať a písať správne. Dost' dlho nás to učili, a nie vždy úspešne, často bývali najhoršie známky práve zo slovenčiny. Mnohí majú s gramatikou problém po celý život.

Tak nejako je to aj s rečou lásky a vzájomnou komunikáciou. Rozprávať vieme, problém máme hovoriť správne. Potrebuje-
me poznať abecedu a gramatiku lásky. Kto nás to naučí v tomto svete. **Škola, rodina, cirkev.** Tri inštitúcie zriadil Duch Boží pre ľudí, aby nezabudli hovoriť rečou lásky správne. Každá má svoj podiel, každá je dôležitá a potrebná.

Hovoriť správne znamená hovoriť rečou lásky. Aj láska má svoju abecedu a gramatiku. Abecedu a gramatiku ducha, či dokonca Ducha. V rodine nás naučia rozprávať, v škole nás naučia písať a rozprávať správne, ale, kde nás naučia hovoriť rečou lásky? Podľa mňa túto schopnosť stratili ľudia pri stavbe babylonskej veže a náprava prišla od Boha, keď dal svojho Syna. Ježiš Kristus prišiel na svet aj kvôli tomu, aby nás znovu naučil myslieť a rozprávať (aj konať) rečou lásky. A ON skrze Ducha Svätého nám ustanovil cirkev, ako prvú učiteľku reči lásky.

Zastavme sa na chvíľu a pouvažujme nad tým všetkým.

Apoštol Pavel nám poskytuje v prvom liste do Korintu jednu takú malú lekciu z abecedy a gramatiky lásky. Zopakujeme ju, aby sme si uvedomili, o čo ide: *1Kor 13, 4 Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá, nezávidí, láska sa nevystatuje a nenadáva; 5 nie je neslušná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nezmýšľa zle, 6 neraduje sa z nepravosti, ale teší sa s pravdou; 7 všetko znáša, všetkému verí, všetkého sa nádejá, všetko pretrpí.*

Teraz si predstavme, že každé slovo je jedným písmenom. Keď sa na tento krátky text pozrieme pohľadom gramatiky lásky, na prvý pohľad zbadáme, ako sme sa od tej nádhernej reči vzdialili. Naznačí nám to už prvé a posledné „písmeno“: a = trpezlivosť; zet = všetko pretrpí.

Zaujímavé – na reči lásky je dôležitá trpezlivosť, ňou to začína, ba aj končí. A táto vlastnosť je dôležitá aj pri vzájomných vzťahoch. Láska nielenže je trpezlivá, ale všetko pretrpí. Povieme si: všetko? – to je hádam primoc. Predsa nemôžeme pretrpieť všetko. Dokedy máme byť s tým druhým trpezliví? A čo tie zlé veci?

Vysvetlia nám to ďalšie písmená: b = dobrotivosť. Ten istý apoštol na inom mieste vysvetľuje: „*Nedaj sa premôcť zlému, ale zlé premáhaj dobrom*“ (R 12,21); c = nezávidí. Je prajná, dopraje druhému; e = nevystatuje sa, nemyslí len na svoje záujmy, ale aj na záujmy druhých; f = nenadáva sa. Dost' podobné, ako predchádzajúce, ale ešte silnejšie. V liste Filipským 2,3 to Pavel myslí aj takto: „*nič nerobte z hašterivosti a márnej ctižiadosti, ale radšej v pokore iných pokladajte za hodnotnejších než seba*“. V 5. verši sú štyri písmená: g = nie je neslušná, dôležitou vlastnosťou lásky je slušnosť; h = nie je sebecká, sebecko, alebo egoizmus je veľkým nepriateľom lásky; i = nerozčuľuje sa. Je toľko vecí, ktoré nás rozčuľujú. Máme to dusiť v sebe, alebo otráviť svojim rozčuľovaním celé okolie? Je tu aj tretia možnosť – predstavte si rozčuľovanie ako zmrzlinu – roztopí sa v ústach; nechaj rozčuľenie, nech sa roztopí v teple tvojej lásky; j = nezmýšľa zle. Povieme si, ako dobre, že druhí nevidia, čo si myslím. Ale aj moje myslenie ovplyvňuje vzťahy, a to horšie, ako si myslím. Lebo – čo na srdci, to na jazyku.

Aspoň malá ukážka pár písmen abecedy lásky. Ostatné si môžete doplniť podľa okolnosti. Na šťastie, abeceda lásky má me-
nej písmen, ako tá v škole.

Pre nás je dôležitá tá skutočnosť, že Duch Boží ustanovil na učenie reči lásky tú zvláštnu školu – cirkev. Aj toto je vážna úloha cirkvi – naučiť človeka prichádzajúceho na svet reči lásky. Nie hocikakej, ale Kristovej. Toto si máme uvedomiť aj v súčasnej pohnutej dobe, uprostred duchovného pohybu, ktorý práve prebieha v našej cirkvi, keď hľadáme lepšiu, účinnejšiu cirkev. Aby sme nezabudli na túto vážnu úlohu cirkvi, aby sme aj v tomto hľadali nové možnosti a spôsoby, ako lepšie naučiť človeka myslieť a hovoriť rečou klásky. Zčať by sme mali možno v rodine. Je čas, lebo dni sú naozaj zlé.

Jozef Grexa, ev. farár v. v.

„Povedz trom svojim sestram a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestram a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

DIAGNÓZA CHORÔB CIRKVI

Úvod

Milé sestry a bratia v Ježišovi Kristovi!

Túto prednášku som napísala pred niekoľkými rokmi. Bola prednesená na viacerých fórach, naposledy na konferencii Spoločenstva evanjelických žien r. 2016 pod názvom Cirkev je Telo Kristovo. Aj uverejnená už bola, v niektorých zborových časopisoch, ale zdá sa, že je stále aktuálna.

V súčasnej spoločnosti pozorujeme už dlhší čas odmietanie Cirkvi a kresťanstva vôbec, najmä v Európe. Hlavne medzi mladými ľuďmi môžeme občas počuť: „Pán Boh áno, cirkev nie! Cirkev mi nič nedáva; nemám prečo ju podporovať; nepotrebujem ju; neznášam ju!...“ Ako je možné, že si ľudia nevážia toto Kristovo dielo, Jeho dom postavený na skale? Príznačné je už to, že väčšina neoslavuje narodeniny Cirkvi – Svätodušné sviatky. Neuvedomuje si, že žijeme práve v ére Ducha Svätého, ktorý je prítomný na Zemi odvtedy ako zostúpil na apoštolov v Jeruzaleme, kde spôsobil vznik prvého cirkevného zboru; že podnes je Cirkev Jeho dielňou? Dokážeme my, veriace ženy, matky, babičky, vysvetliť našim deťom **prečo si Cirkev treba vážiť, prečo je dôležitá, čo nám osobne dáva?** Možno i nám samotným pomôže, keď si uvedomíme, že Cirkev je Telo Kristovo a my sme Jeho bunkami. Je to duchovné tajomstvo, fascinujúce a vzrušujúce, ktoré nás spája.

Ale – je to naozaj tak? Ako to, že je stále rozdelená? Čo všetky aféry a spory, všetko to, čo ľudí sklamáva a vyháňa z cirkví? Môže byť Telo Kristovo choré?

Jedným z možných vysvetlení je rozlišovanie Cirkvi neviditeľnej, ktorá je Telom Krista – duchovným organizmom a cirkví viditeľných; to sú pozemské organizácie podľa rôznych vierovyznaní. Do tej neviditeľnej Cirkvi s veľkým „C“ patria úprimne veriace Božie deti bez rozdielu vyznania viery. Ona jediná je „svätá, pravá, všeobecná, bez poškvrny a vrásky“. Jej príslušníkov pozná len Pán Cirkvi, Ježiš Kristus. V tých viditeľných cirkvách, s malým „c“, sú organizovaní členovia podľa konfesíí a mnohí z nich možno len formálne, na papierí. Chorobami, chybami, prejavmi hriechu trpia všetky cirkvi s malým „c“.

1.)

Ale najprv sa my sami uistíme, že **Cirkev je Telo Kristovo**. Naozaj! **Čo je pre nás veriacich najpresvedčivejším dôkazom?** Predsa Biblia – Písmo sväté – Božie slovo. Ono je naším najsilnejším argumentom aj v dialógu s pochybujúcimi kresťanmi, ba i s nekresťanmi. Dôkazy nachádzame najmä v listoch apoštola Pavla. Na slovo Božie sa môžeme spoľahnúť. Ono nás správne informuje, nájdeme v ňom všetko, čo je potrebné k spaseniu. Nanajvýš sa môže stať, že niektoré citáty nepochopíme správne. Ale na to je tu Duch Svätý, ktorý nás učí rozumieť Božím pravdám a tajomstvám. Stačí Ho len prosiť v úprimných modlitbách a nechať sa viesť.

1Kor 12, 12 – 13 a 26 – 27: „Lebo ako telo je jedno a má mnoho údov, ale všetky údy tvoria jedno telo, aj keď ich je mnoho, tak aj Kristus. Veď aj my všetci v jednom Duchu sme boli pokrstení v jedno telo, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní; a všetci sme boli napojení jedným Duchom.“ – „A preto, keď trpí jeden úd, spolu s ním trpia všetky údy; keď sa jednému údu dostáva oslavy, radujú sa s ním všetky

údy. Vy spolu ste telo Kristovo a každý osve Jeho úd“.

Ef 1, 22b – 23: „(Boh) urobil Ho hlavou nad všetkým v Cirkvi, ktorá je Jeho Telom, plnosťou Toho, ktorý naplňuje všetko vo všetkých“.

Ef 4, 4 – 6. 11 – 12: „Jedno je Telo a jeden Duch, ako ste aj boli povolani v jednej nádeji svojho povolania. Jeden Pán, jedna viera, jeden krst; jeden Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, skrze všetkých a vo všetkých. ...A on ustanovil jedných za apoštolov, iných za prorokov, zase iných za evanjelistov a iných za pastierov a učiteľov, aby pripravovali svätých na dielo služby, budovať Telo Kristovo“.

A ďalšie napr.: Ef 4, 15 – 16; Kol 1, 18. 24; 1Kor 6, 15a. 19; 1Kor 10, 16 – 17; Rím 12, 4 – 5

Čo to pre nás znamená? – Posvätnú skutočnosť. Sme Cirkev – Telo Kristovo. Tak, ako telo stromu má rôzne konáre, patríme do rôznych cirkví. Tak, ako vetvy stromu sa navzájom nebijú, tak, ako údy, či (zdravé) bunky jedného tela sa neosočujú ani spolu nebojujú, ale sa vzájomne rešpektujú, dopĺňajú a spolupracujú, keď poslúchajú Hlavu, Pána Cirkvi. Tak aj my sme cítiť vzájomné spojenie krvou Pána Ježiša Krista. Veď všetci tí, ktorí pri Jeho Svätej večeri prijímajú Jeho telo a krv, sú naši pokrvní súrodenci. A Jeho vôľa, Jeho zákon lásky, je nám vlastný. Keď platí: „Nežijem už ja, ale žije vo mne Kristus“ – hovorí apoštol Pavol.

Židom 10, 19 – 20: „Keďže teda, bratia (sestry), máme dôveru, že vojdeme do svätyne skrze krv Ježišovu touto novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez vlastné telo;“.

Chránová opona v Jeruzaleme oddeľovala svätyňu svätých od ostatných priestorov. V momente Ježišovej smrti sa roztrhla odvrchu až po spodok. Svojou obeťou zrušil bariéru medzi oblasťou Svätého Boha a Jeho vyvoleným ľuďom. Otvoril novú živú cestu do Božieho kráľovstva – cez vlastné telo. On je tá pravá cesta, pravda i život. Jeho duchovné Telo na zemi – Cirkev pokračuje v Jeho diele – vedie nový Boží ľud do Jeho kráľovstva, k Jeho trónu.

2.)

Choroby Tela a ich príčiny

Často sú to práve ženy, ktoré opatrujú chorých, zabezpečujú podmienky na uzdravenie: matky, opatrovatelky, zdravotné sestry... Môžeme teda pomôcť aj Telu cirkvi? Veď je nás v nej väčšina. No mali by sme poznať diagnózu. **Skúste vymenovať niektoré „choroby“!**

Dnešné kresťanstvo v Európe, mi navonok pripadá ako spiaci, ba až hibernujúci organizmus. Dúfam, že to nie je spavá nemoc, alebo dokonca agónia. Potrebné je však prebudenie. Viem, že mnoho ľudí sa modlí za prebudenie cirkvi už roky. No, asi stále nie je dosť tých, ktorým na jej prebudení úprimne záleží. Stáva sa, že aj z tých nemnohých pôvodne horlivých kresťanov niektorí odpadávajú, upadajú do rezignácie a ľahostajnosti kvôli sklamaniam zo svárov, afér, z panujúcej nedôvery – zo zlých medziľudských vzťahov. To všetko pochádza z ľudskej hriechnosti: sebeckta, pýchy, z túžby po moci a bohatstve, zo splývania so svetom. Tak dochádza k najrozšírenejšej chorobe – k **odcudzeniu** človeka Bohu aj Cirkvi.

Boh z lásky k človeku zostúpil z nebeskej slávy do pozemskej

„Povedz trom svojim sestram a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestram a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

biedy, aby sa dal poznať vo svojom Synovi, aby zachránil človeka z moci Zla, otvoril mu cestu do svojho kráľovstva a daroval mu večný život. Boží Syn ľudí miloval, uzdravoval, učil, odpúšťal hriechy, kriesil. A predsa už za Jeho pozemského života Ho mnohí z tých, čo patrili k rôznym okruhom Jeho učeníkov, opúšťali a jeden z najbližších Ho zaprel a jeden zradil. Ostatní ušli, keď Mu bolo najťažšie. Hoci Ho osobne poznali, dotýkali sa Ho, počúvali Jeho hlas, žili s Ním tri roky. On vedel, že medzi tými, čo sa okolo Neho zhromažďovali, boli aj neveriaci.

A) Príčiny odcudzenia v minulosti - v období neslobody

a) Politický a existenčný tlak

Aj dnes ešte stále nesieme následky doby minulej (1948 – 1989), keď naša vlasť bola ovládaná totalitnou mocou komunistickej strany. Idea socializmu mala síce svoje korene v prvotnej cirkvi, ale vládnuou ideológiou bol materialistický, tzv. „vedecký“ svetonázor. Znamenalo to popieranie Boha, úsilie o ateizáciu spoločnosti a teda i potlačanie cirkvi.

Všeobecný strach a povrchnosť viery boli príčinou odcudzenia veľkej časti členstva cirkvi.

b) Následok kresťanstva, príliš závislého na kultúre – kultúr-kresťanstva

V minulosti existovalo mnoho cirkevných spolkov, ktoré združovali kresťanov. Ale väčšina z nich sa venovala viac kultúre, než viere a duchovný život bol pre mnohých okrajovou záležitosťou. Keď potom cirkevné spolky boli zakázané, ich členovia si hľadali pre svoje záľuby priestor v rôznych štátnych kultúrnych ustanovizniach. Pre cirkev sa stratili.

c) Konflikt svedomia

Paradoxným vysvetlením skutočnosti, že aj mnohí evanjelici prešli od cirkvi až ku komunistickej strane, je konflikt svedomia vychádzajúci z nášho učenia. Pravdaže, z jeho nesprávnej interpretácie v praxi. Napr.: „Dobre vychovaný“ evanjelik vie, že je odkázaný na Božiu milosť. To mu uľahčuje život, ale ak ju berie ako lacnú milosť, zároveň zväzda k pasivite. „Dobre vychovaný“ evanjelik vie, že má slobodný prístup k Bohu a priamu zodpovednosť jednotlivca pred Ním za vlastné konanie. No, nebolo ľahké vo všedných dňoch sa tváriť ako ateista a v nedeľu sa postaviť pred Božiu tvár. A tak tí, ktorí nemali odvahu vzoprieť sa vládnucej ideológii, začali sa skrývať pred Bohom. Až napokon utiekli spred Jeho tváre i z Jeho cirkvi.

B) Príčiny odcudzenia v čase slobody

Odcudzovanie sa cirkvi pokračuje aj v čase slobody, ktorý žijeme, a za ktorý asi stále nie dost' ďakujeme a oslavujeme Pána dejín.

a) Dedičstvom minulosti je vykorenenosť z tradícií, duchovný analfabetizmus.

Ľudia si počas 40 rokov ateizácie odvykli od náboženstva a cirkvi ako neoddeliteľnej súčasť života. Tradícia ranných modlitieb zanikla v každodennom pracovnom zhone. Rodinný stôl prestal byť oltárom, prestalo platiť, čo kedysi rodičia vpravovali deťom: „pri stole, ako v kostole“. Pretože aj tradícia pravidelnej spoločnej účasti rodín na Službách Božích sa stratila. Márnotratní synovia a dcéry postupne zabudli na našu liturgiu, piesne, a keďže prerušili kontinuitu cirkevno-životného života, nezaregistrovali jeho vývoj a ak sa pokúsili o návrat, iba preto, že patriť do cirkvi sa stalo módou, nespoznali už svoj starý domov a opäť odišli. Nájdu si na odchod tisíc dôvodov, len nie ten pravý, ktorým je ich **vlastná**

ľahostajnosť a povrchnosť. Mladá generácia, vychovaná odcudzenými rodičmi, bez duchovných tradícií, nerozumie reči Biblie ani liturgie. Pojmy ako hriech, pokánie, spasenie, modlitba ... alebo vôbec nemajú v slovníku, alebo sú skreslené. Ak sa rozhodnú zareagovať na Božie volanie, musia začínať celkom od začiatku, ako keď sa malé dieťa učí hovoriť.

b) Neuznávanie autorít – pýcha moderného človeka

„Človek – to znie hrdó“, „Rozkážeme dažďu, vetru“, to sú sebavedomé heslá, ktoré poznáme z minulosti. Dnes má ľudská pýcha, ktorá bola motívom už prvého hriechu, aj iné podoby.

„Človek dospelý, dospelý svet“ je súčasný pojem, ktorý vypovedá o túžbe po nezávislosti a nechuti podriaďiť sa akejkoľvek autorite. Neposlušnosť voči Bohu vedie k neuznávaniu autorít, a to sa prejavuje na deťoch, ktoré si nevážia rodičov ani učiteľov, verejnými útokmi na známe osobnosti, nedostatkom úcty medzi ľuďmi ... „Môj názor, moja pravda“, sú dôležitejšie ako spoločné dobro. Človek je tu centrom všetkého, rád sa nechá odlákať od cirkvi, ktorá mu pripomína hriechosť a chce od neho pokánie. Božie prikázania sú alebo neznáme, alebo zastarané. Nikto nám nebude rozkázovať a miešať sa do nášho súkromia. Cirkev je takýmto ľuďmi považovaná za (staro)novú totalitu.

c) Zvody sveta: už nie ateizmus, ktorý je skôr filozofiou, či paradoxným druhom viery, ale **sebjectvo**, praktický **materializmus** je dôvodom odcudzenia ľudí cirkvi i Bohu. „Nemožno slúžiť Bohu aj mamone“, hovorí Pán Ježiš. Naozaj, ak naším životným cieľom sú peniaze, kariéra..., nemáme jednoducho na Pána Boha čas. Treba pracovať od rána do večera i v nedeľu, aby nám neušli zisky, informácie, konexie, aby nás neodrovnala konkurencia. Čas sú peniaze. Čas pre modlitbu, Písmo sväté, domáce pobožnosti, Služby Božie, Deň Pánov – neexistuje. **Sekularizácia** – prispôsobenie sa svetu, podľahnutie v konkurencii jeho ponúk, jeho kultúry a spôsobov je ďalším dôvodom, ktorý spôsobuje úpadok cirkvi. Medzi zvody sveta možno zaradiť i spory, nesvornosť, neschopnosť nájsť spoločnú reč ... Sú to **aktivity „starého nepriateľa“**- diabla, ktorý v súčasnosti sa musí veru činiť, útočiť na každého jednotlivo, vstupovať do najužších spoločností, ak chce zostať kniežatom tohto sveta. A robí to skutočne majstrovsky.

d) Trh duchovných ponúk, nedostatočná duchovná orientácia

Slovensko sa nazýva kresťanskou krajinou. Ale dávno už nie je pravdou, že Slovák = kresťan. Po otvorení hraníc otvoril sa u nás trh s bohatou duchovnou ponukou. Prichádzajú misionári a literatúra z Ameriky, západnej Európy, ale aj z východu, z Ázie, z nekresťanských kultúr. Duchovne vyhladované a nevzdelané obyvateľstvo opantávajú čarom nepoznaného, tajomného, vzrušujúceho. Ponúkajú mystiku, meditácie, prorocťvá, zázraky. Zaujímajú ich najmä mladá generácia. Značná časť z nej nemá duchovné zázemie v rodine, ani korene v cirkvi, ani dôveru k nej. Nedokáže rozoznať pravé a falošné hodnoty. Stáva sa ľahkou korisťou orientálnych siekt, ba dokonca satanizmu. Je a bude tragédiou cirkvi, ak nedokážu mladým ľuďom ukázať správnu cestu k Bohu a presvedčiť ich, že ju potrebujú.

e) Nedostatky spoločenstva cirkvi

Všetky dôvody odcudzenia ľudí cirkvi v súčasnosti sme dosiaľ hľadali mimo cirkvi. Ale určite nie poslednou, či najmenšou príčinou tohto fenoménu je cirkev sama.

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

Najčastejšími výčitkami na adresu cirkví sú **konzervativizmus** a individualizmus. Iste sme konzervatívni. Je to naše národné špecifikum. Na našich súčasníkov, najmä na ľudí vychovaných mimo cirkvi môže negatívne pôsobiť dnešnej dobe nezrozumiteľný jazyk, ktorý občas používame a neochota ísť za ľuďmi, hľadať nové formy práce.

Za oveľa nepriaznivejší úkaz však považujem **individualizmus**, uzavretosť do seba, ľahostajnosť k blíznym i svetu. Platí to nie len o jednotlivcoch, ale aj o spoločensťve, i o tom v kostole. Pôsobia tu tri nedostatky, ktoré mňa osobne veľmi trápia: **nedostatok lásky, nedostatok úprimnosti a nedostatok radosti**. Ak sa medzi nás dostane človek zvonku, nevšímame si ho, alebo sme opatrní až nedôverčiví. Pravdepodobne pocíti chlad a nezájum. Naše „spoločensťvo svätých“ sa cíti dobre vo vlastnom kruhu a nerado prijíma nových. Zodpovednosť za „činenie učeníkmi“ – za spasenie sveta, je temer nulová. Individualizmus má veľmi blízko k sebecktu.

No i my, ktorí patríme do „klubu“, lebo sme sa doň narodili, alebo máme už nejaké „zásluhy“, mali by sme neraz dôvod z neho utiecť. A to najmä vtedy, keď sa dostaneme do ťažkostí a potrebujeme pomoc. Tí, od ktorých ju očakávame, nemajú čas, nevedia čo robiť, a hlavne nemajú motív (cit a záujem). Skôr než pomoc, zakúsime odmietanie, podozrievanie, odsudzovanie, ľahostajnosť. Ľudia s problémami sú na obtiaž. A my často nedokážeme ani len nedať to najavo.

V túžbe po vlastnej dokonalosti vie byť kresťanské spoločensť-

Z VAŠICH LISTOV ŠŤASTNÚ OPĀTOVNÚ CESTU DO AUSTRÁLIE, PÁN GENERÁLNÝ DOZORCA!

Vážený zatiaľ pán generálny dozorca, patríam do skupiny ľudí, ktorí nezávidia, prajú a žehnajú. Volám za Zuzana Moncoľová rodená Bírová. Som farárka v Hontianskej Vrbici, predtým som pôsobila v CZ Rimavská Sobota. Zatiaľ sa nepoznáme, avšak asi tomu tak dlho už nebude, pretože môj kalich trpezlivosti sa prelial. Vaše zbožné slová a činy nekorešpondujú navzájom, ba prevláda diskrepancia medzi slovom a skutkom! Vaše zbožné slová ma veľmi dlho iritujú, a preto som sa rozhodla Vám napísať.

Vysvetlite mi, ako to, že ste boli Vy s pani manželkou aj s ďalšími členmi spoločnosti ako napríklad rodina Debnárová, sestra Škodová, Začková, Krivdová a iní a iné osoby, ste sa zúčastnili na výročí 40 rokov práce oltárneho krúžku žien v Austrálii. Ani jedna osoba zúčastnená tohto slávnostno-pracovného stretnutia ste v Spoločensťve evanjelických žien ECAV na Slovensku nepracovali ani jeden rok ako koordinátorka. Dovolím si pripomenúť, že ja v tejto sekcii pracujem od započatia tejto práce sestrou farárkou Hreškovou v DNS. Smutné je, že som nepočula ani od jednej koordinátorky, že by zúčastnení sa boli podelili na seniorátnych

stvo až kruté. A zároveň pestuje **pretvárku**. Na jednej strane usilovne zatvárame oči pred zjavnými, či dokázanými hriechmi ako sú: nevera, intrigy, klebety, udavačstvo, lakomstvo, zneužívanie moci, lajdáctvo, alkoholizmus ... Na druhej strane každý, kto túži po slobode, komu záleží na otvorených čistých vzťahoch, je podozrivý. A – obetavosť? Neraz ju považujeme za samozrejmosť, za ktorú sa netreba ani poďakovať. A ak raz obetavý príde až na hranice svojich síl a povie: nie!, to sa potom dozvie veci.

Napriek klesajúcej autorite cirkvi v dnešnom svete si množstvo ľudí stále myslí, že cirkev je priestor chránený pred nespravodlivosťou. Malo by to tak byť. Škoda, že je to len ilúzia. **Nespravodlivosť** vo všeobecnosti neznášam. No, ak sa deje v cirkvi, trápi ma nesmierne. Treba urobiť všetko preto, aby sa nemohla diať. Vzájomne sa sledujeme, naháňame, donucujeme ... Je to choré. – A koho môže prilákať choré spoločensťvo? Kde sa podela bratsko-sesterská láska cirkevných zborov doby apoštolskej? Nie div, že sa k nám ľudia nehrnú. S tým rozhodne treba čosi robiť. Pokúsme sa odhadnúť možnosti aspoň na niekoľko krokov.

– dokončenie v ďalšom čísle RL –
Mgr. Daniela Horínková, evanj. farárka v. v.

stretnutia so skúsenosťami, poznatkami, postrehmi, aby sa práca evanjelických žien skvalitnila, stala sa kreatívnejšou. Akým právom ste boli všetci vy, čo ste tam nemali čo hľadať, a ani jedna z nás, ktoré desiatky rokov pracujeme v tejto sekcii a najmä sestra farárka Horínková, ktorá má brilantný kredit v strednej Európe v spoločensťve žien. Len mi, prosím, nepíšte o Vašich a iných zásluhách, ja totiž neuznávam záslužné skutky na slovenský evanjelický spôsob! Chápem, že sa Vám nechce opustiť post GD, veď ECAV Avel Travel nekrachuje.

Ďalší môj postreh, ktorý ma uráža ako sa kritizuje a obúva do kandidačnej porady na post generálneho biskupa a generálneho dozorca ECAV na Slovensku, ak si myslíte, že ľudia nechodili na hodiny matematiky v ZŠ, tak sa mýlite. Väčšina zvládla sčítanie, odčítanie a násobilku. Nie je normálne, ba je škandalózne, aby jeden človek bol 12 rokov biskupom dištriktu a potom ďalšie roky Generálnym biskupom. Ak dobre počítam, tak 2x6 a 2x6 =24 rokov. To čo má znamenať?!?! A čo vôľa Božia? Podľa všetkého moc a post niektorých veľmi presiakol. Odpusťte, ale ani Vy ďalej nemáte čo hľadať a už vôbec nie kandidovať na post, ktorý chvála Bohu pre Vás končí a dúfam, že o Vás nebudem ani počuť, ani čítať!

Som znechutená a zhnusená z poloprávd, nenávisť, žľče, ktorá sa šíri v ECAV na Slovensku, pre válovy a korytá!!

Zuzana Moncoľová

Kontakt na tím Reformačných listov:

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Redakčná rada:

šéfredaktorka: Eva Bachletová 0905 813 782
Monika Cipciarová 0948 254 765
Martin Kováč 0905 269 078
Lubo Bechný 0905 345 764

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom.

Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke www.help-ecav.sk

„Povedz trom svojim sestram a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestram a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“
10/Reformačné listy č. 23; 29. júl 2018